

İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi

Birinci bölmə

Fəhmin Hacıyev Azərbaycanca qarşı Qərar

(Şikayət № 5548/03)

Strasburq, 16 noyabr 2006-cı il

Hacıyev Azərbaycanca qarşı iş üzrə,

İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi (Birinci Bölmə),

cənab X.L. Rozakis, *Sədr,*

Hakimlər cənab L. Lukaides,

xanım F. Tulkens,

xanım N. Vajiç,

cənab A. Kovler,

xanım E. Steyner,

cənab X. Hacıyev

və *Bölmə Katibinin müavini* cənab S. Quesadadan ibarət

Palata qismində 24 oktyabr 2006-cı ildə qapalı şəkildə müzakirə edərək, həmin gündə bu qərarı qəbul edir:

Prosedur

1. İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında» Konvensiyanın («Konvensiya») 34-cü maddəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan Fəhmin Əhmədpaşa oğlu Hacıyevin («Ərizəçi») Azərbaycanca qarşı verdiyi şikayəti üzrə (№ 5548/03) iş 21 yanvar 2003-cü ildə başlanılmışdır.

2. Ərizəçini Bakıda fəaliyyət göstərən vəkil xanım G. İsgəndərova təmsil etmişdir. Azərbaycan Hökumətini («Hökumət») onun nümayəndəsi cənab Ç. Əsgərov təmsil etmişdir.

3. Ərizəçi şikayət etdi ki, Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən məhkəməyə müraciət etmək və onun barəsində cinayət işinin ədalətli və açıq məhkəmə araşdırılması hüququndan məhrum edilmişdir. Bundan başqa o, Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən onunla oxşar vəziyyətdə olmuş digər üç şəxsin işlərinə baxıldığına görə, Konvensiyanın 14-cü maddəsinə zidd olaraq ayrı-seçkiliyə məruz qaldığı barədə şikayət etmişdir.

4. Şikayətin baxılması Məhkəmənin Birinci Bölməsinə həvalə edilmişdir (Məhkəmə Qaydalarının 52-ci Qaydasının 1-ci bəndi). Həmin Bölmə daxilində işə baxacaq Palata (Konvensiyanın 27-ci maddəsinin 1-ci bəndi) 26-cı Qaydanın 1-ci hissəsinin tələblərinə uyğun olaraq təşkil edilmişdir.

5. Məhkəmə 16 iyun 2005-ci il tarixli qərarı ilə şikayəti qismən mümkün elan etmişdir.

6. Ərizəçi və Hökumət işin mahiyyəti üzrə öz qeydlərini təqdim etmişlər (59-cu Qaydanın 1-ci hissəsi).

Faktlar

I. İşin halları

7. Ərizəçi 1959-cu ildə anadan olmuş və Bakı şəhərində yaşayır.

8. Ərizəçi Sovet İttifaqından müstəqilliyi əldə etmək üçün ölkənin apardığı mübarizədə əsas rollardan birini oynamış təşkilatın — Xalq Cəbhəsinin fəal üzvü olmuşdur. 1992-ci ildə Xalq Cəbhəsi hakimiyyətə gəldiyi zaman ərizəçi bir neçə yüksək hərbi rütbəli vəzifələrə, 1993-cü ildə isə Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsinin komandanı təyin edilmişdir.

9. 1993-cü ildə Xalq Cəbhəsi hakimiyyətdən getdikdən sonra, 24 may 1994-cü ildə ərizəçi tutulmuş və barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilmişdir. Onun dediyinə görə, tutulma zamanı ona qarşı irəli sürülən ittihamlar bildirilməmiş və vəkilin xidmətlərindən istifadə etmək hüququ təmin edilməmişdir. Birinci instansiya qismində Ali Məhkəmənin Hərbi İşlər üzrə Məhkəmə Kollegiyasının 07 avqust 1995-ci il tarixli hökmü ilə ərizəçi törətdiyi öldürməyə sui-qəsd (on il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə), müharibə zamanı hakimiyyətdən sui-istifadə (səkkiz il), qəsdən hakimiyyətdən sui-istifadə (dörd il), silah və hərbi sursatlardan düzgün istifadə etməməsi (iki il), hərbi qulluğa səhlənkar münasibət (iki il) və yuxarı vəzifəli şəxs tərəfindən tabeçilikdə olan şəxsin ləyaqətinin alçaldılması (bir il altı ay) cinayətlərinə görə ümumilikdə 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmişdir.

10. 26 iyun 1996-cı ildə həmin məhkəmə birinci instansiya qismində çıxardığı hökmü ilə ərizəçini «Xocalı şəhərinin Ermənistan tərəfindən işğal olunmasına müqavimət göstərmək və şəhəri tərk edən əhəlinin kütləvi öldürülməsinin qarşısını almaq üçün hakimiyyətdən istifadə etmədiyinə görə» məhkum etmişdir. Məhkəmə ərizəçinin əvvəlki cəzasını yeni cəzaya birləşdirərək, ümumi olaraq on beş il müddətinə azadlıqdan məhrum

etmə cəzasını təyin etmişdir. Azadlıqdan məhrum etmə müddəti ərizəçinin tutulduğu tarixdən, yəni 1994-cü il mayın 24-dən hesablanmışdır. Həmin vaxt qüvvədə olmuş cinayət-prosessual qanunvericiliyinə uyğun olaraq, Ali Məhkəmənin hər iki hökmü qəti olmuş və onlardan apellyasiya şikayəti verilə bilməzdi.

11. Azərbaycanın Avropa Şurasına daxil olması zamanı ərizəçinin adı Baş Katibin ekspertlərinə təqdim olunmuş Azərbaycanda «ehtimal edilən siyasi məhbuslar» siyahısında göstərilmişdir. Azərbaycan bu ekspertlər tərəfindən «siyasi məhbus» kimi müəyyən edilmiş şəxsləri azad etmək və ya işlərinə yenidən baxmaq öhdəliyini üzərinə götürmüşdür. Lakin ərizəçi Baş Katibin ekspertləri tərəfindən birmənalı olaraq siyasi məhbus hesab edilməmişdir (bax, *Ermənistan və Azərbaycanda ehtimal olunan siyasi məhbusların işi*, SG/Inf (2001) 34, Əlavə I, 24 oktyabr 2001-ci il, Cild 2 (III), İş № 10).

12. 2000-ci ildə yeni Cinayət-Prosessual Məcəlləsi (bundan sonra — «CPM») qəbul edilmişdir. Onun 2000-ci il sentyabrın 1-də qüvvəyə minməsindən əvvəl, 2000-ci il iyulun 14-də köhnə cinayət-prosessual qaydalarına əsasən çıxarılmış hökmlərdən və digər yekun qərarlardan yeni CPM-ə əsasən apellyasiya şikayəti vermək imkanını yaratmış «Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Qanun (bundan sonra — «Keçid Qanunu») qəbul olunmuşdur.

13. 29 yanvar 2002-ci ildə ərizəçi Ali Məhkəmənin 07 avqust 1995-ci il və 26 iyun 1996-cı il tarixli hökmlərindən apellyasiya şikayəti ilə Apellyasiya Məhkəməsinə müraciət etmişdir. Apellyasiya Məhkəməsi 2002-ci il 13 fevral tarixli cavab məktubunda ərizəçiyə bildirmişdir ki, o, apellyasiya şikayətinə əlavə olaraq apellyasiya müddətinin bərpa edilməsi barədə vəsatətlə müraciət etməlidir.

14. Ərizəçiyə görə, o, 07 mart 2002-ci ildə belə vəsatətlə müraciət etmişdir. Heç bir cavab almadan ərizəçi yenidən 07 iyun 2002-ci ildə və 07 oktyabr 2002-ci ildə şikayətlə müraciət etmişdir. Bu ərizələrə cavab olaraq məhkəmənin əməkdaşının (Apellyasiya Məhkəməsinin Vətəndaşların qəbulu və məktublar şöbəsinin müdiri) imzaladığı eyni mətnli 2002-ci il 24 oktyabr və 27 noyabr tarixli məktublarda Apellyasiya Məhkəməsi ərizəçiyə bildirmişdir ki, onun işi yaxın gələcəkdə Apellyasiya Məhkəməsinin Hərbi Məhkəmələrin İşləri üzrə Məhkəmə Kollegiyasında baxılacaq və bu barədə ona müvafiq qaydada məlumat göndəriləcəkdir.

15. Lakin bundan sonrakı bir il müddət ərzində ərizəçinin davamlı müraciətlərinə baxmayaraq, iş üzrə məhkəmə baxışı keçirilməmiş və ərizəçiyə heç bir məlumat göndərilməmişdir.

16. Nəhayət, apellyasiya şikayətinin verilməsindən iki ildən çox keçdikdən sonra məhkəmənin həmin əməkdaşının imzaladığı 31 mart 2004-cü il tarixli məktubda ərizəçiyə məlumat verilmişdir ki:

«... hazırda qüvvədə olan Cinayət-Prosessual Məcəllənin 72-ci maddəsinə əsasən ... Apellyasiya Məhkəməsi ... birinci instansiya məhkəmələrinin yalnız qanuni qüvvəyə

minməmiş hökmlərindən və digər qərarlarından apellyasiya şikayətləri və ya protestləri əsasında cinayət işlərinə və cinayət təqibi ilə bağlı digər materiallara baxır. ... Ali Məhkəmənin Hərbi Kollegiyasının birinci instansiya qismində çıxardığı 07 avqust 1995-ci il və 26 iyun 1996-cı il tarixli hökmlərinə yenidən baxılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinə müraciət etməyiniz tövsiyə olunur.»

17. Həmin müddət ərzində ərizəçinin bu məsələyə aid olmayan, cəzasının azaldılmasına dair proseslə əlaqədar Ali Məhkəmə ilə fəal yazışmada olmasına baxmayaraq, o, bu iş üzrə Ali Məhkəməyə dair rəsmi şikayəti verməmişdir.

18. 10 may 2004-cü ildə ərizəçi Prezidentin fərmanına əsasən əfv olunmuş və cəzasının çəkilməmiş hissəsindən azad edilmişdir.

II. Müvafiq daxili qanunvericilik

19. «Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» 2000-ci il 14 iyul tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunu («Keçid Qanunu»)

Maddə 7. «bu Məcəllə qüvvəyə minənədək birinci instansiya məhkəmələri tərəfindən 2000-ci il sentyabrın 1-dək qüvvədə olan Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin müddəaları əsasında çıxarılmış hökmlərə və digər yekun qərarlarına müvafiq apellyasiya instansiyası məhkəməsində və ya Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsində Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 383-407, 409-427, 461-467-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müddəalara uyğun olaraq yenidən baxıla bilər.»

20. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsi

72.1-ci maddədə nəzərdə tutulur ki, Azərbaycan Respublikasının Apellyasiya Məhkəməsi cinayət işləri və cinayət təqibi ilə bağlı digər materiallar üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsi qismində fəaliyyət göstərir.

72.2-ci maddədə nəzərdə tutulur ki, Azərbaycan Respublikasının Apellyasiya Məhkəməsi birinci instansiya məhkəmələrinin qanuni qüvvəyə minməmiş hökmlərindən və digər qərarlarından apellyasiya şikayətləri və ya protestləri əsasında cinayət işlərinə və cinayət təqibi ilə bağlı digər materiallara baxır.

73.1-ci maddədə nəzərdə tutulur ki, Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi cinayət işləri və cinayət təqibi ilə bağlı digər materiallar üzrə kassasiya instansiyası məhkəməsi qismində fəaliyyət göstərir.

73.2-ci maddədə nəzərdə tutulur ki, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin müvafiq kollegiyaları apellyasiya instansiyası məhkəmələri və andlılar məhkəməsi tərəfindən çıxarılmış hökmlərdən və digər qərarlardan verilmiş kassasiya şikayətləri və ya protestləri əsasında cinayət işlərinə və cinayət təqibi ilə bağlı digər materiallara baxır.

391.1-ci maddədə nəzərdə tutulur ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi 15 (on beş) gün müddətində üç hakimdən ibarət tərkibdə və məhkəmə iclası katibinin iştirakı ilə məhkəmə iclasında apellyasiya şikayətinin və ya apellyasiya protestinin ilkin baxışını aparır. Apellyasiya şikayəti vermək hüququ olan şəxslər və apellyasiya instansiyasında ittiham tərəfi təmsil edən dövlət ittihamçısı məhkəmənin iclasında iştirak etmək hüququna malikdirlər. Həmin şəxslər müəyyən edilmiş qaydada məhkəmə iclasının keçirilməsinin vaxtı və yeri barədə əvvəlcədən xəbərdar edirlər.

391.2-ci maddədə nəzərdə tutulur ki, apellyasiya şikayətinə və ya apellyasiya protestinə ilkin baxılması zamanı apellyasiya instansiyası məhkəməsi daxil olmuş apellyasiya şikayətinin və ya apellyasiya protestinin həmin məhkəməyə aid olub-olmadığını və apellyasiya şikayəti və ya apellyasiya protesti verilərkən prosessual tələblərə riayət olunub-olunmadığını araşdırmalıdır.

391.3-cü maddədə nəzərdə tutulur ki, apellyasiya şikayətinə və ya apellyasiya protestinə ilkin baxılması zamanı apellyasiya instansiyası məhkəməsi aşağıdakı qərarlardan birini qəbul edir: apellyasiya şikayətinin və ya apellyasiya protestinin məhkəmə aidiyyəti üzrə göndərilməsi haqqında; apellyasiya şikayətinin və ya apellyasiya protestinin verilməsi üçün müəyyən edilmiş müddətin bərpa edilməsi və ya bərpanın rədd edilməsi haqqında; apellyasiya şikayəti və ya apellyasiya protesti üzrə məhkəmə baxışının təyin edilməsi haqqında; apellyasiya şikayətinin və ya apellyasiya protestinin öz icraatına qəbul edilməsindən imtina haqqında.

Hüquqi məsələlər

I. Hökumətin ilkin etirazı

21. Hökumət ilkin etiraz qaydasında iddia etmişdir ki, ərizəçi Ali Məhkəməyə müraciət etmədiyindən və yalnız şikayətinə baxmaq səlahiyyətinə malik olmamış Apellyasiya Məhkəməsinə müraciət etdiyindən, şikayət yerli hüquq müdafiə vasitələrinin tükənmədiyinə görə rədd edilməlidir.

22. Şikayətin məqbuliyyətinə dair 16 iyun 2005-ci il tarixli qərarında Məhkəmə qeyd etmişdir ki, həmin məsələ Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən şikayətin mahiyyəti ilə ayrılmaz surətdə bağlıdır və ondan ayrıla bilməz. Xüsusən, Məhkəmə hesab edir ki, ərizəçinin onun işinə yenidən baxılması hüququna malik olub-olmadığı, həmçinin malik olduğu təqdirdə, işinə Apellyasiya Məhkəməsi və ya Ali Məhkəmə tərəfindən baxılması məsələsi Məhkəməyə təqdim olunmuş şikayəti ilə mahiyyətcə eynidir. Bununla belə, Məhkəmə Hökumətin ilkin etirazını ərizəçinin Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən şikayəti baxımından araşdıracaq və bu şikayətə ilk növbədə baxacaqdır.

II. Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinin iddia edilən pozuntusu

23. Ərizəçi bildirmişdir ki, Apellyasiya Məhkəməsi onun apellyasiya şikayətinə baxmadığına görə, o, məhkəməyə müraciət etmək hüququndan məhrum edilmişdir. Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi aşağıdakıları nəzərdə tutur:

«Hər kəs, ... ona qarşı hər hansı cinayət ittihamı irəli sürülərkən, ... məhkəmə vasitəsilə ... işinin ədalətli... araşdırılması hüququna malikdir.»

A. Tərəflərin dəlilləri

24. Hökumət bildirdi ki, cinayət prosesinin yeni qaydalarına uyğun olaraq, Apellyasiya Məhkəməsi 07 avqust 1995-ci il və 26 iyun 1996-cı il tarixli hökmlərə yenidən baxmaq səlahiyyətinə malik olmamışdır. Bunun əvəzinə, ərizəçi Ali Məhkəməyə şikayət verməli idi. Bununla əlaqədar görünür ki, Hökumət Apellyasiya Məhkəməsi əməkdaşının 31 mart 2004-cü il tarixli məktubunda əks etdirilmiş mövqeyi təsdiq etmişdir (bax, yuxarıda 16-cı paragraf).

25. Ərizəçi ilə oxşar vəziyyətdə olan digər məhkum edilmiş şəxslərin, yəni İ. Həmidovun, Ə. Hümətovun və R. Qaziyevin işlərinə Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən baxıldığı barədə ərizəçinin dəlilinə cavab olaraq Hökumət bildirmişdir ki, ərizəçinin işi həmin məhkum edilmiş şəxslərin işlərindən fərqli olmuşdur. Xüsusən, Hökumət vurğulamışdır ki, həmin üç şəxs Avropa Şurası Baş Katibinin ekspertləri tərəfindən «siyasi məhbus» sayılmış və buna görə Azərbaycanın Avropa Şurası qarşısında götürdüyü öhdəliklərə uyğun olaraq onların işlərinə «yenidən baxılmışdır». Digər tərəfdən, ərizəçi birmənalı olaraq «siyasi məhbus» sayılmamış və buna görə Azərbaycan hökuməti onun işinə yuxarıda göstərilən üç şəxslə eyni qaydada «yenidən baxılması» öhdəliyi altında olmamışdır. Bundan əlavə, Hökumət həmçinin qeyd etmişdir ki, Apellyasiya Məhkəməsi cənab Həmidov, cənab Hümətov və cənab Qaziyevin işlərinə Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorunun protestinə əsasən baxmışdır ki, ərizəçi ilə əlaqədar belə protest verilməmişdir.

26. Ərizəçi, ilk növbədə, qeyd etmişdir ki, Hökumətin istinad etdiyi Apellyasiya Məhkəməsi əməkdaşının məktubu yalnız 31 mart 2004-cü ildə, yəni cavabdeh-Hökumət hazırkı şikayət barədə 2004-cü il fevralın 10-da məlumat aldıqdan sonra imzalanmışdır. Ərizəçi vurğulamışdır ki, o, bu tarixə qədər şikayətini rədd edən hər hansı bir məktubu almamış və 31 mart 2004-cü il tarixli məktub onun şikayətinə Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən baxılmadığını «ört-basdır etmək» cəhdi olmuşdur.

27. Ərizəçi işinə yenidən baxılması üçün Ali Məhkəməyə müraciət etməli olduğu barədə Hökumətin dəlili ilə razılaşmayaraq iddia etmişdir ki, həmin dəlil qanunun qəsdən yanlış şərh olunmasına əsaslanmışdır. O bildirmişdir ki, Apellyasiya Məhkəməsi əməkdaşının istinad etdiyi CPM-in 72.2-ci maddəsi yalnız CPM-in 2000-ci il sentyabrın 1-dən sonra çıxarılmış hökmlərdən apellyasiya şikayətlərinə aid olmuşdur. Bununla da, həmin müddəə onun apellyasiya şikayətinə baxılması üçün Apellyasiya Məhkəməsinə müraciət etmək hüququndan məhrum olunması üçün əsas ola bilməzdi.

28. Ərizəçi daha sonra bildirmişdir ki, Keçid Qanununun 7-ci maddəsində yeni CPM-in 2000-ci il sentyabrın 1-də qüvvəyə minənədək birinci instansiya məhkəmələrinin çıxardığı yekun hökmlərinə «apellyasiya məhkəməsi və ya Ali Məhkəmə» tərəfindən yenidən baxılması hüququ aydın şəkildə nəzərdə tutulmuşdur. Həmin qanunda daha sonra göstərilmişdir ki, işlərə yenidən baxılması yeni CPM-in apellyasiya və kassasiya

instansiyalarındakı icraata dair müddəalarına uyğun həyata keçirilməlidir. Yeni CPM-ə müvafiq olaraq, birinci instansiya məhkəmələrinin hökmlərindən apellyasiya şikayətləri apellyasiya instansiyası məhkəməsinə (Apellyasiya Məhkəməsi) verilir və işin faktiki halları və hüquq məsələləri üzrə baxılmalıdır. Ali Məhkəmə kassasiya məhkəməsi olmaqla, apellyasiya məhkəməsinin hökmlərindən yalnız hüquq məsələləri üzrə kassasiya şikayətlərinə baxa bilər.

29. Beləliklə, ərizəçi bildirmişdir ki, prosessual qaydalara uyğun olaraq, onun şikayətinə baxılması Apellyasiya Məhkəməsinin səlahiyyətlərinə daxil olmuşdur. Ali Məhkəmə, öz növbəsində, yalnız apellyasiya şikayətinə baxılması nəticəsində çıxarılan Apellyasiya Məhkəməsinin hökmündən verilən kassasiya şikayətinə (belə şikayət verildiyi halda) baxmaq səlahiyyətinə malik olmuşdur.

30. Ərizəçi, həmçinin bildirmişdir ki, CPM-in 391-ci maddəsinə əsasən, apellyasiya instansiyası məhkəməsi apellyasiya şikayəti daxil olduqdan sonra 15 gün müddətində məhkəmə iclasında apellyasiya şikayətinin və ya apellyasiya protestinin ilkin baxışını aparmalı idi. Lakin bu tələbə və onun çoxsaylı müraciətlərinə baxmayaraq, məhkəmə baxışı keçirilməmişdir.

31. Nəhayət, ərizəçi öz mövqeyini müdafiə edərək bildirmişdir ki, Apellyasiya Məhkəməsində şikayətçi ilə eyni vəziyyətdə olmuş cənab İ. Həmidov, cənab Ə. Hümətov və cənab R. Qaziyevin işlərinə apellyasiya qaydasında baxılmışdır. Xüsusən, onlar eyni şəkildə yeni CPM qüvvəyə mindikdən əvvəl işə birinci instansiyada baxmış Ali Məhkəmə tərəfindən məhkum edilmişlər. Lakin yeni CPM qüvvəyə mindikdən sonra onların işləri Keçid Qanunu ilə verilmiş şikayət etmək hüququna əsasən Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən qəbul edilmiş və işin faktiki halları və hüquq məsələləri üzrə baxılmışdır.

B. Məhkəmənin qiymətləndirməsi

32. Məhkəmə qeyd edir ki, hazırkı iş Azərbaycan cinayət-prosessual qanunvericiliyinin yaxın keçmişdə aparılmış islahatlarından irəli gələn xüsusi vəziyyətə aiddir. Xüsusən, Məhkəmə qeyd edir ki, ərizəçi barəsində cinayət işinə baxılması Məhkəmənin zaman üzrə yurisdiksiyasından kənar olmuş (bax, şikayətin məqbuliyyətinə dair 16 may 2005-ci il tarixli qərar) və onun məhkum edildiyi zaman köhnə cinayət-prosessual qaydalarına görə apellyasiya vermək hüququ olmamışdır. Lakin ərizəçinin məhkum edilməsindən sonra qəbul edilmiş yeni CPM ilə hazırda qüvvədə olan və birinci, apellyasiya və kassasiya instansiyası məhkəmələrindən ibarət yeni məhkəmə sistemi yaradılmışdır. Eyni zamanda, Keçid Qanununa əsasən ərizəçiyə yeni sistem çərçivəsində apellyasiya şikayəti vermək hüququ verilmişdir. Məhkəmə hesab edir ki, yeni cinayət-prosessual qaydalarına əsasən ərizəçinin işinə apellyasiya qaydasında yenidən baxılması hüququ Konvensiyanın 6-cı maddəsində ehtiva edilmiş əsas təminatlarla qorunmuşdur (bax, *mutatis mutandis* (dəyişikliklərlə, qeydlərlə), *Delkurt Belçikaya qarşı*, 17 yanvar 1970-ci il, A Seriyaları, № 11, s. 14, § 25; və *Monel və Moris Birləşmiş Krallığa qarşı*, 02 mart 1987-ci il, A Seriyaları, № 115, s. 21, § 54).

33. Məhkəmə xatırladır ki, aspektlərindən biri müraciət etmək hüququ olan məhkəmə hüququ Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndində təsbit edilmiş hüququn ayrılmaz elementidir (bax, *Qolder Birləşmiş Krallığa qarşı*, 21 fevral 1975-ci il, A Seriyaları, № 18, s. 18, § 36). Bu hüquq mütləq olmamaqla, xüsusilə apellyasiyanın mümkünlüyü şərtləri ilə əlaqədar olaraq məhdudlaşdırıla bilər (bax, *Aşınqdeyn Birləşmiş Krallığa qarşı*, 28 may 1985-ci il, A Seriyaları, № 93, s. 24-25, § 57). Buna baxmayaraq, tətbiq edilmiş məhdudlaşdırma tədbirləri şəxsin müraciət etmək hüququnu o dərəcədə və ya elə tərzdə məhdudlaşdırmamalıdır ki, hüququn özünün mahiyyətinə zərər vurulmuş olsun. Onlar qanuni məqsəd güdməli və istifadə edilmiş vasitələrlə nail olunmalı məqsəd arasında mütənasib əlaqə olmalıdır (bax, müxtəlif qərarlar sırasında, *Xalfau Fransaya qarşı*, № 34791/97, § 35, İHAM 1999-IX; *Fayed Birləşmiş Krallığa qarşı*, 21 sentyabr 1994-cü il, A Seriyaları, № 294-B, ss. 49-50, § 65; və *Bele Fransaya qarşı*, 04 dekabr 1995-ci il, A Seriyaları, № 333-B, s. 41, § 31).

34. Məhkəmə qeyd edir ki, tərəflərin mübahisələndirdiyi əsas məsələ ərizəçinin şikayətinə hansı məhkəmə tərəfindən baxılmalı olmasından ibarətdir. Xüsusən, Keçid Qanununda göstərilmişdir ki, belə şikayət «apellyasiya instansiyası məhkəməsində və ya Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsində Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 383-407, 409-427, 461-467-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müddəalara uyğun olaraq» baxıla bilər. Ola bilsin ki, Keçid Qanununun mətni müxtəlif şəkildə şərh edilə bilər və hansı məhkəmənin — Apellyasiya Məhkəməsinin və ya Ali Məhkəmənin — ərizəçinin şikayətinə baxmaq səlahiyyətinə malik olmasını dəqiqləşdirmir.

35. Bununla əlaqədar olaraq, Məhkəmə bir daha xatırladır ki, daxili qanunvericiliyin şərhilə bağlı problemlərin həlli, ilk növbədə, milli hakimiyyət orqanlarının, xüsusilə məhkəmələrin vəzifəsidir. Bu, xüsusilə şikayətlərin verilməsi qaydası və müddəti kimi prosessual xarakterli qaydaların məhkəmələr tərəfindən şərh edilməsinə aiddir. Məhkəmənin rolu belə şərhin nəticələrinin Konvensiyaya uyğunluğunda əmin olmaqla məhdudlaşır (bax, *Plataku Yunanıstana qarşı*, № 38460/97, § 37, İHAM 2001-I).

36. Eyni zamanda, hazırkı işdə ərizəçinin işi ilə bağlı Keçid Qanununun müvafiq müddəalarını şərh edə biləcək heç bir rəsmi məhkəmə qərarı olmamışdır. Apellyasiya Məhkəməsi əməkdaşının imzaladığı 31 mart 2004-cü il tarixli məktub həmin məhkəmənin rəsmi və məcburi qüvvəyə malik məhkəmə qərarı deyil. Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən, şikayətin perspektivlərinin qiymətləndirilməsi məhkəmə əməkdaşına aid olunmamışdır; şikayətin mümkünlüyü məsələsi Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilməli idi (bax, CPM-in 391.2-ci maddəsi). Hər halda, 31 mart 2004-cü il tarixli məktubda Keçid Qanununa belə heç bir istinad yoxdur və buna görə o, şərhin mənbəyi sayıla bilməz. Məhkəmə, həmçinin qeyd etməlidir ki, 31 mart 2004-cü il tarixli məktubdakı əsaslandırma yeni CPM-in qüvvəyə minməsindən əvvəl birinci instansiya məhkəmələrinin yekun qüvvəyə minmiş qərarlarından şikayət vermək hüququnu təsbit etmiş Keçid Qanununa açıq-aydın şəkildə ziddir.

37. Bundan əlavə, şikayətinin müvafiq məhkəmə orqanına verilməməsi ilə prosessual səhvə yol verdiyini güman etməyə əsas verən ərizəçinin şikayətinə baxmağa dair daxili məhkəmələrin səlahiyyətinə aid Keçid Qanununun müvafiq müddəasına daxili

məhkəmələr tərəfindən verilən ümumi əlçatan olan şərhli Hökumət təqdim etməmişdir. Buna görə də, Hökumət ərizəçinin şikayətinə baxılmasının Ali Məhkəmənin səlahiyyətinə aid olmasına dair dəlilini cinayət-prosessual qanunvericiliyin daxili məhkəmələrin hüquqi qüvvəyə malik olan şərhli vasitəsilə müdafiə edə bilməmişdir.

38. Bu məsələ üzrə daxili məhkəmələrin qərarı olmadığı halda, Məhkəmə daxili məhkəmələrin əvəzinə daxili qanunvericiliyi şərh etməyəcəkdir. Bunun əvəzinə, Məhkəmə ərizəçinin apellyasiya şikayətini verdiyi zaman Keçid Qanununa əsasən verilmiş hüquq müdafiə vasitəsindən istifadə edilməsinə dair prosedurlara dair anlaşılmaqlığın qarşısının alınması üçün kifayət qədər təminatlarla malik olub-olmadığını müəyyən edəcəkdir (bax, *mutatis mutandis*, *F.E. Fransaya qarşı*, 30 oktyabr 1998-ci il, *Qərar və Qərardadların Hesabatı*, 1998-VIII, s. 3350, § 47; və yuxarıda göstərilmiş *Bele*, s. 42, § 37).

39. Məhkəmə hesab edir ki, ərizəçi tərəfindən sistemi anlaması, onun göstərilən hüquq müdafiə vasitəsindən istifadə etməyə cəhd etdiyi zaman baxımından qiymətləndirilməlidir. Yuxarıda bildirildiyi kimi, Keçid Qanununda onun işinə «apellyasiya instansiyası məhkəməsi və ya Ali Məhkəmə» tərəfindən yenidən baxılması üzrə hüququ nəzərdə tutulmuşdur. Keçid Qanununun belə mətni, özlüyündə, ərizəçiyə şikayətini digər məhkum olunmuş şəxslər üçün mümkün olmuş, yeni CPM ilə tətbiq olunmuş yeni cinayət-prosessual qaydalara əsasən apellyasiya instansiyasına müraciət edilmədən şikayətinə baxılmasının kassasiya instansiyası olan Ali Məhkəmənin səlahiyyətinə aid olmasını bilməyə əsas verməmişdir.

40. Ərizəçi öz apellyasiya şikayətini 2002-ci il martın 7-də vermişdir. Şikayətini bundan sonra dəfələrlə yenidən təqdim etdiyinə baxmayaraq, bu şikayət, onun baxılması Apellyasiya Məhkəməsinin səlahiyyətinə aid olmadığından nə mahiyyəti üzrə baxılmış, nə də rəsmi məhkəmə qərarı ilə rədd edilmişdir. Bundan əlavə, ərizəçinin davamlı sorğularına cavab olaraq onun işinə yaxın gələcəkdə baxılacağı barədə məlumat Apellyasiya Məhkəməsi əməkdaşının 24 oktyabr və 27 noyabr 2002-ci il tarixli məktublarında verilmişdir. 2004-cü il martın 31-dək, yəni şikayətin verilməsindən 2 ildən çox müddətdə ərizəçi onun şikayətinin Apellyasiya Məhkəməsinin deyil, Ali Məhkəmənin səlahiyyətinə aid olması barədə məlumatlandırılmamışdır. Əksinə, belə vəziyyət onun işinə, xeyli gecikdirmə ilə olsa da, Apellyasiya Məhkəməsində baxılacağına inanmağına gətirib çıxarmışdır.

41. Məhkəmə, həmçinin qeyd edir ki, həmin müddət ərzində prosesual baxımdan eyni vəziyyətdə olmuş digər üç şəxsin işlərinə Keçid Qanununun eyni müddəalarına əsasən apellyasiya qaydasında Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən baxılmışdır. Bu fakt Hökumət tərəfindən mübahisə edilməmişdir.

42. Həmin üç işin ərizəçinin işindən fərqli olması barədə Hökumətin dəlili Məhkəmə üçün inandırıcı deyil. Ərizəçidən fərqli olaraq, işlərinə «yenidən baxılması» Hökumətin öhdəliyində olan cənab İ. Həmidov, cənab Ə. Hümətov və cənab R. Qazıyevin «siyasi məhbus» sayılmasına baxmayaraq, onların işlərinə Keçid Qanunu və CPM-in 383-407-ci maddələrinə uyğun olaraq adi apellyasiya prosesi formasında baxılmışdır. Yerli

qanunvericilikdə, o cümlədən Keçid Qanununun və yeni CPM-in müvafiq müddəalarında bütün şikayətlər üçün eyni prosedurlar nəzərdə tutulur və «siyasi məhbus» kimi tanınmış və tanınmamış şəxslərin işləri arasında fərq müəyyən edilmir.

Bundan başqa, həmin işlər üzrə apellyasiya məhkəməsi baxışının məhkum edilmiş şəxsin şikayətinə əsasən deyil, Baş Prokurorun protestinə əsasən aparılması barədə Hökumətin dəlili mətləbə uyğun deyil və Məhkəməni digər nəticəyə gətirib çıxara bilməz. CPM-in 72.2-ci maddəsində müəyyən edilir ki, apellyasiya baxışı apellyasiya şikayəti (məhkum edilmiş şəxsin) və ya protesti (ittham tərəfinin müvafiq əməkdaşının) əsasında aparılır. Bununla da, Apellyasiya Məhkəməsinin apellyasiya şikayətinə baxmaq səlahiyyətləri apellyasiya qaydasında qanunla müəyyən edilmiş subyektlər dairəsində şikayət və ya protest əsasında kimin müraciət etməsindən asılı deyil.

43. Belə hallarda Məhkəmə nəticəyə gəlir ki, Keçid Qanununun ikimənalılığını və onun müvafiq müddəalarına dair dəqiq məhkəmə şərhinin olmadığını, habelə işlərə Keçid Qanununa əsasən Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən yenidən baxılması üzrə ən azı üç yerli presedentlərin mövcud olduğunu nəzərə alaraq, ərizəçinin onun apellyasiya şikayətinə Apellyasiya Məhkəməsində baxılacağına inanmaq üçün əsasları olmuşdur.

44. Bundan əlavə, Məhkəmə qeyd edir ki, CPM-in 391.1 və 391.2-ci maddələrinə uyğun olaraq, hətta şikayət Apellyasiya Məhkəməsinin səlahiyyətlərinə aid olmadıqda və ya başqa səbəblərdən (məsələn, apellyasiya şikayəti vermə müddətinin pozulması) mümkün olmadıqda, Apellyasiya Məhkəməsi 15 gün müddətində məhkəmə iclasında apellyasiya şikayətinin ilkin baxışını aparmalı və onun həmin məhkəməyə aid olub-olmadığını araşdırmalıdır. Bundan əlavə, CPM-in 391.3-cü maddəsinə uyğun olaraq, apellyasiya instansiyası məhkəməsi apellyasiya şikayətinin məhkəmənin səlahiyyətinə aid olmadığını müəyyən etdikdə, onun öz icraatına qəbul edilməsindən imtina və ya aidiyyəti üzrə göndərilməsi haqqında qərar qəbul etməlidir. Bununla da, Apellyasiya Məhkəməsi ərizəçinin şikayətinə mahiyyəti üzrə baxmaq səlahiyyətində olmadığı barədə nəticəyə gəldiyi təqdirdə, o, qanunvericiliyə əsasən apellyasiya şikayətinin daxil olmasından sonra 15 gün müddətində onun ilkin baxışını aparmalı və şikayətin mümkün olmadığı haqqında qərar çıxarmalı idi.

45. Lakin iki ildən çox müddət ərzində Apellyasiya Məhkəməsi ərizəçinin şikayətinə baxmamış, yaxud onu rəsmi qaydada rədd etməmişdir. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, Apellyasiya Məhkəməsi əməkdaşının imzaladığı 31 mart 2004-cü il tarixli məktubu qanunvericiliyə əsasən həmin məhkəmənin rəsmi məhkəmə qərarını təşkil etmir.

46. Məhkəmə xatırladır ki, Konvensiya nəzəri və ya xəyali hüquqları deyil, praktiki və səmərəli olan hüquqları müdafiə etmək niyyətini daşıyır. Bu, ədalətli məhkəmə araşdırması hüququnun demokratik cəmiyyətdə mühüm yer tutduğunu nəzərə alaraq, məhkəməyə müraciət etmək hüququna xüsusilə aiddir (bax, *Erey İrlandiyaya qarşı*, 09 oktyabr 1979-cu il, A Seriyaları, № 32, s. 12-13, § 24). Ərizəçinin apellyasiya şikayətini verdiyi zaman o, Keçid Qanununa əsasən verilmiş hüquq müdafiə vasitəsindən istifadə edilməsi ilə bağlı prosedurlara dair anlaşılmazlığın qarşısının alınması üçün kifayət qədər təminatlara malik olmamış və belə vəziyyət onun işinə Apellyasiya Məhkəməsində

baxılacağına inanmağına gətirib çıxarmışdır. İşin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, Məhkəmə müəyyən edir ki, ərizəçinin Keçid Qanununa əsasən malik olduğu hüququn həyata keçirilməsinin təmin edilməsi üçün Apellyasiya Məhkəməsi tədbirlər görməli idi. Lakin Apellyasiya Məhkəməsi bunu etməmişdir. Məhkəmə, həmçinin müəyyən edir ki, belə hallarda ərizəçidən Ali Məhkəməyə müraciət edilməsi tələb oluna bilməzdi.

47. Yuxarıdakı mülahizələri nəzərə alaraq, Məhkəmə nəticəyə gəlir ki, ərizəçinin məhkəməyə müraciət etmək hüququ və bununla ədalətli məhkəmə araşdırması hüququ məhdudlaşdırılmışdır.

Müvafiq olaraq, Məhkəmə Hökumətin ilkin etirazını rədd edərək qərara gəlir ki, Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi pozulub.

III. Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi ilə birgə 14-cü maddəsinin iddia edilən pozuntusu

48. Ərizəçi şikayət etmişdir ki, eyni vəziyyətdə olan digər şəxslərin işlərinə Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən baxıldığından, o, Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi ilə təmin edilmiş məhkəməyə müraciət etmək hüququnun həyata keçirilməsi zamanı Konvensiyanın aşağıdakı 14-cü maddəsinə zidd olaraq ayrı-seçkiliyə məruz qalmışdır:

«Konvensiyada təsbit olunmuş hüquq və azadlıqlardan istifadə cins, irq, rəng, dil, din, siyasi və ya digər baxışlar, milli və ya sosial mənşə, milli azlıqlara mənsubiyyət, əmlak vəziyyəti, doğum və ya digər hər hansı əlamətlərinə görə ayrı-seçkilik olmadan təmin olunmalıdır.»

49. Məhkəmə hesab edir ki, həmin şikayətdə Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən yuxarıda baxılmış məsələlərlə eyni məsələlər qaldırılır. Məhkəmə bu maddəyə münasibətdə gəldiyi nəticələri nəzərə alaraq, ərizəçinin Konvensiyanın 14-cü maddəsinə zidd olaraq ayrı-seçkiliyə məruz qalmasına dair şikayətinə baxılmasını lüzumsuz hesab edir (bax, *mutatis mutandis*, *Henriç Fransaya qarşı*, 22 sentyabr 1994-cü il, A Seryaları, № 296-A, s. 24, § 66 və yuxarıda göstərilmiş *Plataku*, § 51).

IV. Konvensiyanın 41-ci maddəsinin tətbiqi

50. Konvensiyanın 41-ci maddəsində aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

«Əgər Məhkəmə, Konvensiyanın və ona dair Protokolların müddəalarının pozulduğunu, lakin Razılığa gələn Yüksək Tərəfin daxili hüququnun yalnız bu pozuntunun nəticələrinin qismən aradan qaldırılmasına imkan verdiyini müəyyən edirsə, zəruri halda, zərərçəkən tərəfə əvəzin ədalətli ödənilməsinə təyin edir.»

A. Zərər

51. Ərizəçi haqsız olaraq məhkum olunduğunu və onun barəsində birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən çıxarılmış hökmlərə yenidən baxılması imkanının ona

verilmədiyini əsas gətirərək, mənəvi zərəərə görə 17.000.000 avro (EUR) məbləğində tələb irəli sürmüşdür. O, bildirmişdir ki, məhkum edildikdən sonra Azərbaycan cəmiyyətində Xocalı hadisələrinə görə məsuliyyət daşıyan şəxslərdən biri kimi bilinmişdir. Buna görə, o və ailəsi ağır mənəvi zərəər çəkmişlər. Bundan əlavə, onun şikayətinə Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən baxılmaması faktı mənəvi zərəəri daha da ağırlaşdırmışdır.

52. Hökumət vurğulamışdır ki, ərizəçinin irəli sürdüyü zərəər tələbi hazırkı iş üzrə Məhkəmə tərəfindən baxılan mətləbi təşkil edən pozuntular barədə şikayətlərdən birbaşa irəli gəlməmişdir. Buna görə, Hökumət qeyd etmişdir ki, ərizəçi Ali Məhkəmənin 07 avqust 1995-ci il və 26 iyun 1996-cı il tarixli hökmləri ilə vurulması ehtimal olunan zərəərə görə hər hansı kompensasiya tələbini irəli sürə bilməzdi.

53. Məhkəmə qeyd edir ki, Ali Məhkəmənin 7 avqust 1995-ci il və 26 iyun 1996-cı il tarixli hökmlərinə əsasən haqsız məhkum olunmasına dair şikayətləri Konvensiya müddəalarına *ratione temporis* uyğun olmadığından, Məhkəmənin 16 iyun 2005-ci il tarixli qərarı ilə məqbul hesab edilməmişdir. Buna görə, həmin hökmlər nəticəsində vurulması ehtimal edilən mənəvi zərəərə görə hər hansı kompensasiyanın təyin edilməsi üçün əsaslar mövcud deyil.

54. Hazırkı qərarla müəyyən edilmiş pozuntu ilə əlaqədar olaraq, ərizəçinin məhkəməyə müraciət etmək hüququnun məhdudlaşdırılmasını nəzərə alaraq, Məhkəmə hesab edir ki, ərizəçi sadəcə pozuntunun müəyyən edilməsi ilə kompensasiya oluna bilməyəcək ümitsizlik, qeyri-müəyyənlik və həyəcan hissələrini keçirmişdir. Buna baxmayaraq, tələb edilən məbləğ həddindən artıqdır. Konvensiyanın 41-ci maddəsi ilə tələb edildiyi kimi, ədalətli əsaslarla qiymətləndirmə nəticəsində Məhkəmə ərizəçiyə mənəvi zərəərlə bağlı 3.000 EUR məbləğinin, bu məbləğdən hesablanacaq hər hansı vergilər məbləği üstünə gəlməklə, ödənilməsinə təyin edir.

B. Xərc və məsrəflər

55. Ərizəçi xərc və məsrəflərə, o cümlədən hüquqi yardım, vəkilin ərizəçiyə (Bakı şəhərindən kənarında yerləşən) Qobustan həbsxanasında baş çəkməsi ilə bağlı nəqliyyat xərclərinə, tərcümə və poçt xərclərinə görə 6.400 EUR məbləğində tələb irəli sürmüşdür. Bu tələbləri müdafiə edərək, ərizəçi 2003-cü il yanvarın 28-dən 2004-cü il fevralın 13-dək olan müddətdə vəkilə pul köçürmələrinin bir neçə qəbzini, Məhkəmə ilə yazışmaya aid poçt xərclərini əks etdirən qəbzləri, habelə Məhkəməyə təqdim edilmiş məktub və sənədlərin tərcüməsinə görə tərcümə firmasından mədaxil qəbzini təqdim etmişdir. Ərizəçi bildirmişdir ki, nəqliyyat və digər xərclər kimi xərc və məsrəfləri təsdiq edən bütün sənədləri əldə etmək imkanında olmamışdır.

56. Hökumət bildirmişdir ki, tələb olunan məbləğ həddindən artıq olmuş və sənədlərlə tam şəkildə təsdiq edilməmişdir.

57. Məhkəmənin presedent hüququna uyğun olaraq, xərc və məsrəflər yalnız onların həqiqətən və zəruri olaraq çəkildiyi və məbləğin əsaslandırılmış olduğunun müəyyən

edildiyi halda 41-ci maddəyə əsasən təyin oluna bilər (bax, *Sunday Times Birləşmiş Krallığa qarşı (№ 1)* (50-ci maddə), 06 noyabr 1980-ci il, A Seriyaları, № 38, s. 13, § 23). Məhkəmə qeyd edir ki, ərizəçinin təqdim etdiyi sənədlər tələb olunan məbləğin yalnız bir qismini ehtiva edir. Xüsusən, ərizəçi 1.650.000 Azərbaycan manatı (AZM) (təqribən 290 EUR) məbləğində hüquqi yardım xərclərinin, 617.155 AZM və 211,37 ABŞ dolları (təqribən 290 EUR) məbləğində poçt xərclərinin, 10.050.000 AZM (təqribən 1.175 EUR) məbləğində poçt xərclərinin ödənilməsini təsdiqləyən sənədləri təqdim etmişdir. Bununla da, təqribən 2276 EUR məbləğində xərc və məsrəflər müvafiq sənədlərlə təsdiq edilir. Eyni zamanda, müəyyən xərcləri təsdiq edən sənədlərin əldə edilməsinin mümkün olmadığı barədə ərizəçinin məlumatını nəzərə alaraq və Konvensiyanın 41-ci maddəsi ilə tələb edildiyi kimi, ədalətli əsaslarla qiymətləndirmə apararaq, Məhkəmə ərizəçiyə 2.500 EUR məbləğinin, bu məbləğdən hesablanacaq hər hansı vergilər məbləği üstünə gəlməklə, habelə Avropa Şurasının hüquqi yardım formasında verilmiş 850 EUR məbləği çıxmaqla, ödənilməsini təyin edir.

C. Faiz dərəcəsi

52. Məhkəmə məqsədmüvafiq hesab edir ki, faiz dərəcəsi üstünə üç faiz əlavə edilməli olan, Mərkəzi Avropa Bankının təqdim etdiyi dərəcənin son həddinə əsaslanmalıdır.

Bu səbəblərə görə məhkəmə yekdilliklə

1. Hökumətin Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə dair ilkin etirazını *rədd edir*;
2. *Qərara alır* ki, Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi pozulmuşdur;
3. *Qərara alır* ki, ərizəçinin Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi ilə birgə 14-cü maddənin pozulmasına dair şikayətinə ayrıca baxılmasına ehtiyac yoxdur;
4. *Qərara alır* ki,

(a) cavabdeh Dövlət qərarın Konvensiyanın 44-cü maddəsinin 2-ci hissəsinə müvafiq olaraq qəti qüvvəyə minməsi tarixindən sonra üç ay müddətində ərizəçiyə aşağıdakı məbləğləri ödəniş günü tətbiq edilən məzənnə ilə Yeni Azərbaycan Manatı ilə ödəməlidir:

i. mənəvi zərərlə bağlı 3.000 (üç min) EUR məbləğini, bu məbləğdən hesablanacaq hər hansı vergilər məbləği üstünə gəlməklə; və

ii. xərclər və məsrəflərə görə 2.500 (iki min beş yüz) EUR məbləğini, hüquqi yardım qismində verilmiş 850 (səkkiz yüz əlli) EUR məbləği çıxmaqla, bu məbləğlərdən hesablanacaq hər hansı vergilər məbləği üstünə gəlməklə;

(b) həmin üç ay müddəti keçdikdən sonra ödənməyə qədər gecikdirilmiş müddətə görə yuxarıda göstərilən məbləğlərə üç faiz əlavə etməklə, Mərkəzi Avropa Bankının son faiz dərəcəsinə bərabər faizlər əlavə ödənilməlidir;

5. Kompensasiyanın ədalətli ödənilməsi üzrə ərizəçinin iddialarının qalan hissəsini *rədd edir*.

İngilis dilində tərtib olunub və Məhkəmə Reqlamentinin 77-ci qaydasının 2 və 3-cü bəndlərinə müvafiq olaraq, qərar barədə məlumat yazılı şəkildə 16 noyabr 2006-cı ildə göndərilib.

Santiago Quesada
Katibin müavini

Xristos Rozakis
Sədr

«İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin Bülleteni»ndə dərc edilmişdir (2008-ci il, № 3, s. 71) («VES Consultancy» LLC).

© VES Consultancy LLC